

 [instagram.com/harmonija_knjige](https://www.instagram.com/harmonija_knjige)
 [facebook.com/harmonija_knjige](https://www.facebook.com/harmonija_knjige)
www.harmonijaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA:
Maria Beatrice Alonzi
Tu non sei i tuoi genitori

Copyright © 2023 Mondadori Libri S.p.A.
Published by Mondadori Libri for the imprint Sperling & Kupfer.
Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2025

ZA IZDAVAČA:
Marko Sabovljević

UREDNIK:
Marina Sabovljević

PREVOD:
Gordana Subotić

LEKTURA I KOREKTURA:
Borka Slepčević

ŠTAMPA:
Alpha print, Zemun

TIRAŽ:
1.000

IZDAVAČ:
Publik praktikum, imprint Harmonija
Dobrovoljačka 10/I, Zemun
office@publikpraktikum.rs
011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA:
2025

Sva prava su zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući foto-kopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISBN 978-86-6152-388-5
COBISS.SR-ID 174165769

MARIJA BEATRIČE ALONCI

NISI ISTO ŠTO I
TVOJI RODITELJI

HARMONIA

Ova knjiga je napisana da bi pružila opšte informacije i nije joj cilj da zameni ni mišljenje stručnjaka ni savetovanje sa specijalistom. Reč je o nenaučnom delu; stoga možda sadrži izvesne nepreciznosti, iako su tokom njenog nastanka obavljena mnoga istraživanja. Autorka je pokušala da učini sadržaj veoma pristupačnim, pojednostavljujući složene koncepte kako bi olakšala razumevanje. Stoga ova knjiga ne treba da zameni referentna naučna dela iz oblasti biologije, hemije, medicine, psihologije i drugih srodnih nauka. Čitaoci i čitateljke ne treba da koriste informacije iz ove knjige da bi sami sebi postavili dijagnozu ili se sami lečili. Ova knjiga ne zamenjuje – niti namerava da zameni – lekarske i psihološke savete, dijagnoze i terapije. Poseta lekaru ili stručnjaku za mentalno zdravlje neophodna je koje god zdravstveno pitanje ili problem da su u pitanju. Ovaj tekst ne zamenjuje razgovor sa stručnjakom za mentalno zdravlje i ne treba ga smatrati zamenom za psihoterapiju.

*Deci
koja bi želela bezuslovnu ljubav,
a umesto toga im je bilo suđeno
da nauče sama da se snalaze.*

Sadržaj

Uputstvo za upotrebu	11
Mala napomena uz ovaj tekst	14
1. O tvom koferu	15
2. O tvojoj <i>porodici</i>	19
3. O zidu	35
4. O disanju pod vodom	51
5. O šumi	55
6. O istini o tome ko si	63
7. O čovekovim mladuncima	69
8. O požaru	73
9. O deci	79
10. O vodi na podu	85
11. O umu i o drugom	107
12. O tebi kao roditelju	125
13. O vratima lavirinta	143
Beleške	145

Uputstvo za upotrebu

ZDRAVO, baš mi je drago što te vidim (ili što te ponovo vidim, ako ovo nije prva od mojih knjiga koju čitaš), čast mi je što si ovde, među ovim stranicama.

Kako si? Kako ti protiče dan? Kakav je život prema tebi?

Ovde sam da bismo malo razgovarali o tebi, ali pre toga moram ti pokazati put koji ćemo zajedno preći.

Znaj, pre svega, da te ova knjiga neće *izlečiti*; stoga, ako si uvek verovao da je nešto *pogrešno* kod tebe, da nešto treba promeniti da bi mogao da dobiješ i pružiš ljubav, znaj da to nije istina. Štaviše, ako baš moramo da izaberemo reč kojom ćemo ti objasniti šta nameravamo da učinimo na ovim stranicama, to je *pokazati*. Pokazati, a ne izlečiti.

Pokazati ko si, ko zaista jesi. Ono što je deo tebe, kao i ono što živi u tebi ali nije ti svojstveno. Jer u najvećem broju slučajeva u kojima imaš utisak da gubiš nešto ili nekog, odgovorni za tvoj bol su, zapravo, „skriveni mehanizmi” i, veruj mi, biće ti drago da ih otkriješ.

Osim toga, važno mi je da ti kažem da ćeš u ovoj knjizi naići na ponavljanja. Budi strpljiv, jer će ti strpljenje biti najpotrebnije – zajedno s bolom – da bi naučio da se zaštitiš, jednom zauvek. Naime, izvesne koncepte nije dovoljno da ti ja pomenem, neophodno je da ih *vidiš*. A da bi do toga došlo, vodićemo tvoj um više puta na isto mesto; preobražavajući reči u slike i obratno, dve dok ne postanu dostupne, kao tvoja sećanja. Ne brini, nije mi namera da ti traćim vreme i svečano obećavam da ću se svojski truditi da ti ne dosađujem. Ali katkad ćeš steći utisak da istu stvar čitaš dva puta: molim te da imaš poverenja i pokušaš da napraviš taj krug zajedno

sa mnom, unutar svojih misli. Unutar svojih najskrivenijih i svojih najživljih sećanja. Tako stvarnih i nedavnih da ti se čini da su povezana s nečim što se upravo zbilo. Otkrićeš da na prvima počiva sav rad koji moramo obaviti, dok je drugi fontana laži.

Na kraju: ne znam da li imaš decu, da li ih želiš, ili ćeš ih želeći, da li si ih želeo, da li nikad (ili još) nisu stigla, ali to nije važno.

Znam da si ti **ćerka ili sin**. Možda zlostavljan, možda napušten, možda polovično voljen, ali si dete. **A ovo je knjiga za decu, za svu decu.**

A dete je, kao takvo, ujedno i roditelj.

Ovo je prvo u šta želim da poveruješ, bar dok budeš čitao ovu knjigu. Tako da možeš to da *vidiš* svojim očima.

Zato što si već doživeo roditeljski odnos: kao dete. A kao takav, *video* si roditelja (bilo da je dobar ili loš).

Video si ga i ako ih nikad nisi imao, jer biti odsutan roditelj ne znači ne ucrtati put, već ucrtati jasno definisan put koji se sastoji od odsustva, pitanja i mašte.

A to odsustvo, ta mašta, još su u tebi.

Ti ih još *vidiš*.

A to što si *video* stvorilo je od tebe roditelja ili potencijalnog roditelja, onakvog kakav si. O tome ćemo govoriti u ovoj knjizi.

Zato što je **ovo knjiga i za roditelje, sve roditelje.**

Cela poglavlja ćemo posvetiti objašnjavanju potreba jednog deteta, u čemu se one kriju, šta zaista leži iza vrištanja, „ćudljivosti“, nasilnosti, izazivačkog ili bezvoljnog ponašanja i mnogo čega drugog.

Činiće ti se da su čitava poglavlja posvećena samo onima koji već imaju dete. Ali ti delovi su koliko njihovi, toliko i tvoji.

Jer ćeš posredstvom tih delova *videti* i šta se dogodilo tebi kad si tražio pomoć, a ona nije stigla.

Kao *novorođenče, dete i adolescent.*

Kad si imao potrebu da *preživiš*, potrebu za *vezom, nezavisnošću, slobodom i srećom.*

I još je imaš.

MARIJA BEATRIČE ALONCI

Hvala ti što si ovo pročitao.

Želim ti srećan put i, kao i uvek, ostajem uz tebe i volim te.

Tvoja Bea

Mala napomena uz ovaj tekst

U ovoj knjizi ćeš naći dve vrste napomena: one u dnu stranice, obeležene zvezdicom, i one na kraju knjige, obeležene uobičajenim brojem na vrhu.

Prve su kratke i obogaćuju temu, jednim pogledom možeš da dođeš do njih, ne prekidajući čitanje.

Druge su pak produbljivanja tehničke prirode i otvaraju prostor za teme koje će te možda zanimati. Nije neophodno da prekidaš čitanje da bi ih potražio, htela sam samo da ti pružim opipljive reference kad se ukaže potreba za njima. Možeš da ih pročitaš kad završiš knjigu ili tokom drugog čitanja. Draže mi je bilo da ih ostavim za kraj, da ne opterećujem tvoja iskustva, imajući na umu jedino što je zaista važno: *tebe*, jer uz ovu knjigu treba da se osećaš dobro i da se osećaš *kao kod kuće*, bar malo.

1.

O tvom koferu

JESI li ikad čuo za pozorišnu improvizaciju? Ne znam da li si ikad gledao predstavu u kojoj je primenjena. To je veoma osoben način izvođenja, drugačiji od komedije del arte.

Naime, u komediji del arte, glumci tumače ulogu na osnovu didaskalija u kojima su bili opisani likovi, koji su se zatim međusobno uklapali na sceni, improvizujući replike. Priče su, dakle, uvek manje ili više iste, jer lik s određenim osobinama deluje i reaguje – u različitim okolnostima – manje-više uvek na isti način.

Ali u savremenoj pozorišnoj improvizaciji,¹ glumci na sceni zapravo nemaju ništa. Ni kostime (obično su jednostavno obučeni u crno), ni rekvizite, ni tekst, čak ni didaskalije. Svaki glumac, dakle, kao i režiser, dramaturg, scenograf i tako redom – svako – pokušava da protumači „stvar” (shvaćenu kao ulogu, ali i kao lik, atmosferu, okruženje, emociju i slično) na najbolji mogući način, da bi scena ispala što bolje, na osnovu uputstava iz publike. Naime, pre nego što predstava počne (ponekad i tokom predstave), glumci koji improvizuju traže od gledalaca u sali da im kažu neku reč, naziv mesta, ime, motiv za svađu, način na koji su se upoznala dva lika i slično. Bilo kakvu polaznu tačku, zrnice peska od kojeg će poteći cela naracija. Zato se glumac koji improvizuje ne ograničava samo na tumačenje uloge već i na predstavljanje predmeta, životinja, emocija i, što da ne, čak i na hipertehnološke vanzemaljce ili na uznemirene duhove iz osamnaestog veka. Na sve što mašta može da stavi na raspolaganje darovitosti

i nesvesnom. U toj naročitoj vrsti predstave, glumac tumači prostor i mesta, mimikom dočarava instrumente i podizanje sela i palata. Kancelarije, automobili, kuće, svemirski brodovi, parkovi, gradovi, celi kontinenti, postojeći i izmišljeni: konteksti koje publika – iako nisu ispred nje – uspeva da *vidi*, jer ih dobar improvizator dočarava. Budući da je sve ekstempore, svaka „replika” je jedinstvena, neponovljiva, bez mogućnosti da se jedna ista predstava više puta postavi na scenu; zato se probe za predstave improvizacije ne zovu probe, već vežbe. Sastoje se iz sati vežbi i igara koje služe tome da probiju našu odbranu, da naučimo da ne procenjujemo sebe i da ne „donosimo ideje od kuće”.* Da dozvolimo sebi da se postavimo u odnos s drugima reagujući na ono što se događa, ne pokušavajući sve da kontrolišemo.

Po mom mišljenju, to je jedno od uspelijih podražavanja života.

Kad savladaju demone perfekcionizma, i najnezreliji i najneiskusniji improvizatori publici mogu ličiti na izuzetne glumce; budući da – dajući odgovor svojim kolegama – ne glume, već *reaguju*.

Ali zašto vam pričam sve ovo? Zato što je teško ugasiti um i prepustiti se reaganju. Teško je stvoriti svet ni iz čega, stvoriti čitav jedan život krenuvši od nule, od zrnca peska. A ti to dobro znaš. Zato improvizatora ponekad obuzme panika. Tako da se na sceni, dok glumi, događa *coming out*.** U kom smislu? U smislu da posredstvom scene ili neke replike ne *otkriva* samo lik koji tumači već i sopstvena razmišljanja, sopstvene emocije, želje i poteškoće. Nesvesno, posredstvom gestova, reči i načina na koje stupa u vezu sa spoljašnošću, ispoljava ono što oseća. Posredstvom replike jednog lika, na

---

* To jest da ne izlazimo na scenu ni sa čim unapred definisanim, s već odabranom pričom, nego da reagujemo u trenutku na ono što se događa nama i ostalim glumcima. (Prim. aut.)

** I u kontekstu pripadnika LGBTQ grupacije razotkrivanje se odnosi na proces tokom kojeg pojedinac prepoznaje, prihvata i obelodanjuje sopstveni seksualni ili rodni identitet; to je engleski izraz koji se doslovno prevodi kao „izlaženje”, a figurativno kao otkrivanje. (Prim. aut.)

primer, ponekad samo traži pomoć od kolega – koji ga slušaju iza kulisa – da bi mu pripomogli s već spremnom pričom za koju može da se uhvati.

U stvarnom životu, izvan pozorišta, nosimo slične maske. Reagujemo na život, da, ali pritom ulažemo ogroman trud da bi sve išlo kako treba.

Sigurno ti se dogodilo, bar jednom, kao najuplašenijem pozorišnom improvizatoru, da veruješ da nećeš „znati da protumačiš” svoj život u određenom trenutku. U trenutku u kojem bi voleo da možeš da zatražiš pomoć, možda da bi rekao ono što ti je na srcu, ili da ne bi nikog razočarao, ili pak – dok te grlo steže od straha – zato što osećaš teret tuđeg osuđivanja. **Zato što je teško biti siguran da imaš nešto dovoljno dobro da pružiš, nešto što će svima odgovarati.** Zato što je, svaki put kad si pokušao, na ovaj ili onaj način, uvek izgledalo pogrešno. Ili *premalo*. I ti si, praveći se da je sve kako treba, makar jednom pomislio da bi bilo sjajno kad bi neko *zaista* shvatio šta osećaš i priskočio ti u pomoć s *već spremnim životom za koji bi se uhvatio*, kako bi sve bilo jednostavnije. Teško je verovati sebi i drugima, pošto smo toliko puta povređeni. Teško je biti siguran da sve radiš kako treba, posle svih izuzetaka u kojima si shvatio da ono što si radio nimalo ne valja. Zato ti danas želiš da budeš siguran da postupaš kako treba, *pre* nego što bilo šta uradiš.

Ali to je kao da se spremaš za putovanje kako bi stigao tamo gde želiš, dok ti je glava puna bola i nezadovoljstva zbog osećaja da nećeš uspeti; s koferom teškim od zebnje i straha. Punim stare odeće, pocepanih fotografija, rasparenih čarapa, iznošenih cipela i svezaka dupke punih snova ostavljenih da zamru među tim stranicama. Ništa što bi ti koristilo na tom putovanju, samo balast sećanja koja ni sam ne znaš zašto nosiš sa sobom.

Teško, zar ne?

Prvo moraš da se oslobodiš tog kofera: da ga ostaviš, shvatiš da ti ne treba, da te tvoja prošlost ne određuje, da su snovi i dalje mogući – možda uz malo hrabrosti – i napokon pokažeš ko si, spreman da reaguješ na život, bez straha od neuspeha ili od toga da nekom nećeš udovoljiti. Bez prtljaga.

A gde da pronađeš tu hrabrost? Hrabrost se ne podrazumeva: **hrabrost je stvar izbora.**

Izbora da poneseš ili ostaviš taj kofer.

Jer ne možeš biti hrabar ako sa sobom nosiš svu svoju prošlost, tuđa mišljenja, grižu savesti, stalni strah da će se dogoditi nešto loše, ako se osećaš odgovorno za svačiju sreću osim za sopstvenu.

Na ovim stranicama ćeš otkriti da ono što nosiš u tom koferu i što te sprečava da hrabro izabereš, nije deo tebe; to nisi *ti*. To je strah da deluješ dok gubiš nekoga ili nešto. *To je sam tvoj kofer*, kojeg, ubeđen si, ne možeš da se lišiš. Zato što strahuješ da bez stalne brige koju osećaš zbog drugih ne bi više nimalo vredeo. Ali *strah* ne znači nemati hrabrosti, znači samo da moraš malo više od drugih da se potrudiš da pođeš na put, da prepustiš balastu da načini prvi korak. Zato, zasad, ponesi sve sa sobom, oslobodićemo se kasnije, tek kad ti odlučiš to da uradiš.

Mrak u sali.